

CHET TILI O'QITISH METODIKASI ZAMONAVIY METODLAR

Rahmatova Nargiza Valijonovna

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti, katta o'qituvchisi

***Annotatsiya:** Ushbu tezis chet tillarini o'qitish metodologiyasining evolyutsiyasi, an'anaviy grammatikaga yo'naltirilgan yondashuvlardan muloqot, madaniy xabardorlik va texnologiya integratsiyasini birinchi o'ringa qo'yadigan zamonaviy usullarga o'tish, o'qituvchilar va o'quvchilarning o'zgaruvchan rollarini, texnologik yutuqlarning ta'sirini va shaxsiylashtirilgan va hamkorlikda o'rganish tajribasiga ortib borayotgan e'tibor to'g'risida bayon qilingan.*

***Kalit so'zlar:** chet tilini o'rgatish, zamonaviy usullar, texnologiya, virtual reallik, kengaytirilgan reallik, onlayn til almashish, hamkorlikda o'rganish.*

KIRISH

Til o'rganish kishilik jamiyatida bag'oyat muhim sohalardan biri hisoblanadi. Muloqot vositasi bo'lmish tilni tabiiy muhitda ya'ni oilada, jamoatchilik orasida yoki uyushgan holda amaliy egallash mumkin. Til hodisalariga oid bilimlar esa nazariy jihatdan o'rgatiladi. Xalqaro munosabatlar avj olgan zamonamizda tillarni bilish, ayniqsa ko'p tillilik ulkan ahamiyat kasb etadi.

Mamlakatimizda tahsil oladigan o'quvchi va talabalar odatda uch tilni o'rganadilar. Ushbu tillar maxsus nomlar bilan yuritiladi. Bular quyidagilar: ona tili, ikkinchi til, va chet til. Ona tili tafakkur shakllanishida alohida xizmat o'taydigan birinchi til hisoblanadi. Ikkinchi til haqida so'z yuritilganda, unga boshqa millat vakillaridan iborat qardoshlar, qo'shnilar tili sifatida qaraladi.

ASOSIY QISM

Chet tillarini o'rganish landshafti so'nggi yillarda sezilarli o'zgarishlarga duch keldi. An'anaviy yodlash va grammatika mashqlaridan tashqariga chiqib, zamonaviy usullar aloqa, faollik va samarali o'rganish tajribasini yaratish uchun

texnologiya integratsiyasiga ustuvor ahamiyat beradi. Zamonaviy til o'rgatish real dunyo sharoitida samarali muloqot qilish qobiliyatini ta'kidlaydi. Faqat grammatik aniqlikka e'tibor qaratish o'rniga, maqsad gapirish, tinglash, o'qish va yozishda ravonlik va ishonchni rivojlantirishdir. Ushbu yondashuv talabalarni suhbatlarda qatnashish, rol o'ynash ssenariylari va filmlar, musiqa va yangiliklar maqolalari kabi haqiqiy materiallar bilan shug'ullanish kabi mazmunli usullarda tildan faol foydalanishga undaydi.

Madaniy xabardorlik zamonaviy tillarni o'rganishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Chet tillarining urf-odatlarini, qadriyatlarini va istiqbollarni tushunish muloqotni kuchaytiradi. O'qituvchilar til va uning konteksti haqida yaxlit tushunchani ta'minlash uchun tarix, san'at, adabiyot va dolzarb voqealar kabi mavzularni o'rganib, darslarga madaniy elementlarni kiritadilar.

Zamonaviy til o'rganish individual o'rganish uslublari va tezligini hisobga olish muhimligini tan oladi. Moslashuvchan o'quv platformalari talabalarning ishlashi va afzalliklariga qarab darslar va mashqlarni shaxsiylashtirish uchun algoritmlardan foydalanadi, bu esa talabalarning to'g'ri darajada qo'llab-quvvatlanishini ta'minlaydi.

Zamonaviy usullar o'quvchilarga o'z ta'lim sayohatlariga egalik qilish imkonini beradi. Guruh loyihalari, munozaralar va tengdoshlarning fikr-mulohazalari kabi hamkorlikdagi faoliyatlar muloqot qobiliyatlarini rivojlantiradi va faol ishtirok etishga undaydi. Zamonaviy til o'rganishda o'qituvchining roli ko'p qirrali. Ular o'quv muhitini yaratish, fikr-mulohazalarni taqdim etish va talabalarning mustaqilligini qo'llab-quvvatlovchi yordamchi, yo'l-yo'riq va murabbiy sifatida ishlaydi. O'qituvchilar resurslarni tanlaydi, texnologiyani samarali integratsiya qiladi va individual ehtiyojlarni qondirish uchun o'qitishni shaxsiylashtiradi.

Chet tillarini o'rganishning kelajagi dinamik va istiqbolli. Texnologiyani qamrab olgan holda, muloqot va madaniy tushunishga ustuvor ahamiyat berish va o'quvchilarning avtonomiyasiga e'tibor qaratish orqali zamonaviy usullar talabalarni globallashtirilgan dunyoda harakat qilish va turli jamoalar bilan bog'lanish

uchun ko'nikma va ishonch bilan qurollantiradi.

Xorijiy tillarni o'rgatishning zamonaviy uslublari har qanday yoshdagi va turli yoshdagi talabalar uchun imkoniyatlar dunyosini ochib berdi. Diqqatni muloqotga qaratish, texnologiyani qamrab olish va o'quvchilarning avtonomiyasini rivojlantirish orqali bu usullar odamlarni turli madaniyatlar bilan bog'lanish va globallashtirilgan dunyoda harakat qilish uchun ko'nikma va ishonch bilan ta'minlaydi.

XULOSA

Xulosa o'rnida shuni aytish joizki, texnologiyalar rivojlanishda davom etar ekan va tilni o'zlashtirish haqidagi tushunchamiz chuqurlashib borar ekan, chet tillarini o'rganish kelajagi yangi tillarni o'rganish va dunyoqarashimizni kengaytirishning yanada qiziqarli va samarali usullarini va'da qiladi. Shaxsiy boyitish, kasbiy yuksalish uchunmi, boshqa tilda muloqot qilish qobiliyati bugungi o'zaro bog'liq dunyoda bebaho boylikdir. Til o'rganishning zamonaviy usullari ushbu maqsadga erishish yo'lini ta'minlaydi, odamlarga umrbod ta'lim va madaniyatlararo tushunish uchun zamin yaratib beradi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Saydaliev S. Chet til o'qitish metodikasidan ocherklar. -N. 2004.
2. J. Jalolov. Ingliz tili o'qitish metodikasi, "O'qituvchi" nashriyoti. Toshkent. 2010.
3. Bim I.L. Chet tillarni o'qitish metodikasi masalasi to'g'risida. // IYaSh. 2002.
4. R. P. Milrud, I. R. Maksimova Chet tillarni kommunikativ o'qitishning zamonaviy kontseptual tamoyillari. // - 2000.
5. Jalolov J.J. Chet til o'qitish metodikasi: Chet tillar oliy o'quv yurtlari talabalari uchun darslik. -T.: O'qituvchi, 2004.